

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 6C/140/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213227703
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Pivarčí
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4213227703.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno, sudcom JUDr. Máriom Pivarčim, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO 35 831 154, so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, zastúpený advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovaným: 1/ H. M., nar. XX.XX.XXXX a 2/ Á. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Š. XXX/X, F. -X. R., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou: JAKUBIS & PARTNERS s. r. o., so sídlom Zámocká 36, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 12.359,08 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a** .

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 09.12.2013 domáhal zaplatenia sumy 12.359,08 € s úrokmi z omeškania špecifikovanými v žalobe a náhrady trov konania. V žalobe uviedol, že pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 28.03.2013 so Slovenskou sporiteľňou, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, (ďalej aj „banka“) ako postupcom, pričom tento pôvodný veriteľ so žalovanými uzatvoril dňa 04.03.2010 zmluvu o úvere s výškou úveru 9.300 €, s dohodnutou dobou splatnosti 20.02.2020. Žalobcovia v rozpore s úverovou zmluvou a Všeobecnými obchodnými podmienkami úverovej zmluvy (čl.7.6 bod 7.6.1 písm. a/) nesplácali úver v dohodnutých splátkach riadne a včas, preto právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. dňa 27.02.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade s čl.7.6 bod 7.6.1 písm. a/ VOP, čím sa stala splatná celá pohľadávka vo výške 12.899,43 € pozostávajúca z istiny nesplatennej časti úveru v sume 10.145,43 €, nesplatených úrokov a poplatkov v sume 2754,- €. Pohľadávka mu mala byť postúpená v celkovej výške 12.899,43 €. Žalobca tvrdil, že jeho právny predchodca písomne oznámil žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a zároveň ich vyzval na okamžitú úhradu dlžnej sumy 12.899,43 € spolu s príslušenstvom v lehote 10 dní od prevzatia oznámenia, ktoré malo byť žalovaným doručené 27.02.2013. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 05.09.2014 (v spise na čl.47) čiastočne zobral žalobu späť a to v časti zaplatenia istiny 150,- € s príslušenstvom, ktorú sumu žalovaní uhradili v priebehu súdneho konania. Predmetom sporu zostala suma 12.209,08 € s príslušenstvom.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 6C/140/2014-189 zo dňa 30.09.2016 uložil žalovaným spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť sumu 7.700,52 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 7.700,52 € za čas od 10.03.2013 do zaplatenia, všetko do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1 až 4 Obč. zákonníka v znení účinnom od 01.05.2014, § 1 ods. 1, ods. 2 písm. i) a ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku

dňu uzavretia zmluvy o úvere, § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 nar. vlády č. 89/1995 Z.z. ako aj zisteným skutkovým stavom .

3. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol žalobca ako aj žalovaní 1/ a 2/.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č. k. 7Co/100/2017-225 zo dňa 30.04.2018 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že je potrebné, aby sa súd prvej inštancie dôsledne zaoberal otázkou aktívnej legitímácie žalobcu, pretože ak by neboli splnené podmienky postúpenia pohľadávky, je to dôvod bez ďalšieho pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu . Až v prípade, že by súd dospel k záveru, že žalobca preukázal svoju aktívnu legitímáciu v tomto spore, sa súd bude zaoberať samotnou pohľadávkou a to aj s prihliadnutím na späťvzatie časti žaloby žalobcom, o ktorom musí súd rozhodnúť.

5. Súd prvej inštancie riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu vec opätovne prejednal. Vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom zástupca žalovaných uviedol, že má za to, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok aktívnej vecnej legitímácie v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách a preto žiadali súd, aby žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %,

6. Súd sa oboznámil s obsahom listín nachádzajúcich sa v spise a to špecifikáciou odovzdanej pohľadávky na č.l. 4, zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 04.03.2010, Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 27.02.2013 na č. l. 8-9, kópiami doručeníek na č. l. 10-13, Oznamením o postúpení pohľadávky podľa § 526 zákona č. 40/1964 Zb. zo dňa 05.04.2013, špecifikáciou uplatnenej pohľadávky zo dňa 15.04.2014 na č. l. 24, výpisom obrátov na úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX na č. l. 26-28, Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 28.03.2013, čiastočným späťvzatím návrhu v časti o zaplatenie sumy 150,- € zo dňa 04.09.2014 na č. l. 47, rozpisom platieb - výpisom z úverového účtu č. XXXXXXXXXXXX na č. l. 49, výzvou zo dňa 27.04.2011 na č. l. 114, Všeobecnými obchodnými podmienkami na č. l. 163, rozsudkom Okresného súdu Komárno na č. l. 189, uznesením Krajského súdu v Nitre na č. l. 225, a na základe takto vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

7. Žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 09.12.2013 domáhal zaplatenia sumy 12.359,08 € s úrokmi z omeškania špecifikovanými v žalobe a náhrady trov konania. V žalobe uviedol, že pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 28.03.2013 so Slovenskou sporiteľňou, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, (ďalej aj „banka“) ako postupcom, pričom tento pôvodný veriteľ so žalovanými uzatvoril dňa 04.03.2010 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX s výškou úveru 9.300 €, s dohodnutou dobou splatnosti 20.02.2020. Žalobcovia v rozpore s úverovou zmluvou a Všeobecnými obchodnými podmienkami úverovej zmluvy (čl.7.6 bod 7.6.1 písm. a/) nesplácali úver v dohodnutých splátkach riadne a včas, preto právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. dňa 27.02.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade s čl.7.6 bod 7.6.1 písm. a/ VOP , čím sa stala splatná celá pohľadávka vo výške 12.899,43 € pozostávajúca z istiny nesplatennej časti úveru v sume 10.145,43 €, nesplatených úrokov a poplatkov v sume 2754 eura. Pohľadávka mu mala byť postúpená v celkovej výške 12.899,43 €. Žalobca tvrdil, že jeho právny predchodca písomne oznámil žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a zároveň ich vyzval na okamžitú úhradu dlžnej sumy 12.899,43 € spolu s príslušenstvom v lehote 10 dní od prevzatia oznámenia, ktoré malo byť žalovaným doručené 27.02.2013.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

10. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

11. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované

za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

12. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 04.03.2010, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 1 až 3, 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 04.03.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 04.03.2010, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

15. Podľa § 54 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 04.03.2010, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

16. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 04.03.2010, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

17. Podľa § 2 písm. a) a b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie
a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,
b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 3 ods. 1, 2 citovaného zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

19. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

20. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

21. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom k 28.03.2013, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

22. V zmysle citovaného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

23. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

a) prijíma vklady a

b) poskytuje úvery

c) a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

24. Podľa ustanovenia bodu 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvného dojednanja zo strany klienta a/alebo ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie Pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú určí banka v oznámení o mimoriadnej splatnosti.

25. Aktívnou vecnou legitimáciou v konaní sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitimáciu v konaní skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania/ strán sporu nenamieta.

26. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie dlžnú sumu titulom Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 04.03.2010.

27. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovaných, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere uzatvorenej v zmysle § 497 až 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách

sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

28. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním, rešpektujúc rozhodnutie vyššej súdnej autority a právny názor v ňom vyjadrený, dospel k záveru, že v danej veci je potrebné bez ohľadu na štádium konania prioritne sa zaoberať otázkou vecnej legitímácie strán sporu v tomto konaní.

29. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok Okresného súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015).

30. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných mal súd preukázanú, keďže ide o dlžníkov zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných žalobca preukázal predložením zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, plnenie z ktorej je predmetom sporu).

31. Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní súd konštatuje, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t.j. že spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s., ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaných ako dlžníkov na úhradu dlhu a títo boli napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní vyvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 uzavretej medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s.

32. Súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovoprávnom vzťahu z titulu bankového úveru. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka;

banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

33. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, žeby predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých boli žalovaní v omeškani.

34. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu.

35. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškani. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priechilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

36. Preto mal súd za to, že v danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Keďže žalobca dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu nepreukázal, súd konštatuje, že nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimitáciu v tomto konaní.

37. Keďže žalobca nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na splnenie záväzku, s plnením ktorého boli žalovaní v omeškani a že žalovaní boli napriek výzve súd nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, súd bol nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. vo vzťahu k pohľadávke zo zmluvy úvere zo dňa 04.03.2010 uzatvorenej so žalovanými a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom).

38. Súd tiež poukazuje na to, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. To znamená, že ku dňu 27.06.2013 právny predchodca žalobcu (pokiaľ do dňa 28.03.2013 neukončil záväzkovoprávny vzťah s dlžníkom, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil)

mohol postúpiť na tretiu osobu len tú časť svojej pohľadávky, ktorá bola ku dňu 28.03.2013 už splatná a nie aj tú časť pohľadávky, u ktorej mala nastať splatnosť po postúpení pohľadávky.

39. Súd tiež poukazuje na právny názor Krajského súdu v Trnave vyslovený v rozsudku vo veci sp. zn. 24Co/722/2015, podľa ktorého pre vyslovenie postupiteľnosti pohľadávky banky z titulu spotrebiteľského úveru je nevyhnutné dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., pod následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne ustanovením § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keď s každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona).

40. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky) a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/328/2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/750/2015). Banka je teda oprávnená postúpiť časť peňažného záväzku, s úhradou ktorého je dlžník, napriek písomnej výzve banky, aktuálne v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní.

41. Podporne súd poukazuje na názor Krajského súdu v Nitre vyslovené v rozhodnutí č. k. 12Co/23/2017 zo dňa 25.10.2017, v zmysle ktorého s ohľadom na ustanovenie bodu 7.6.1 písm. a) VOP bola banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, čo aj urobila, no úver podľa doložených listín postúpila bez toho, aby vopred - v súlade s citovaným ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách - žalovaného písomne vyzvala na zaplatenie, keďže bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, a bez toho, aby bez súhlasu žalovaného postúpila svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku žalobcovi. Na tom základe sa teda bolo v prvoinštančnom konaní potrebné vysporiadať aj s tým, či žalobca je aktívne legitimovaný, teda či k postúpeniu pohľadávky nedošlo v rozpore s ustanovením 92 ods. 8 zákona o bankách, a či právny úkon postúpenia nie je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je (absolútne) neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, a či je žalobca z tohto dôvodu vôbec vo veci aktívne legitimovaný.

42. Žalobca v konaní nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa, a.s. doručila žalovaným písomnú výzvu na splnenie omeškaného peňažného záväzku. Písomná výzva na splnenie je totižto jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky bankou. Výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky bankou v prípade, ak klient banky je napriek písomnej výzve banky nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Nepredloženie tejto výzvy s doručenkou má za následok, že žalobca nepreukázal začatie plynutia lehoty trvania nepretržitého omeškania dlžníka banky dlhšieho ako 90 kalendárnych dní ako predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky Slovenskej sporiteľne a.s. v prospech žalobcu.

43. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.) v časti pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovaným zo zmluvy o úvere a žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovaných. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu súd žalobu v rozsahu, aký je uvedené v I. výroku tohto rozsudku zamietol.

44. Pre úplnosť súd dodáva, že keďže nemal za preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v konaní, späťvzatím žaloby, ktoré bolo súdu doručené dňa 05.09.2014 sa nezaoberal.

45. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 a §396 CSP, keď žalovaní boli tou stranou sporu, ktorí boli s ohľadom na výsledok konania v konaní úspešnou stranou.

46. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, so sídlom Pohraničná 6, 945 01 Komárno, na Krajský súd v Nitre, so sídlom Štúrova 9, 950 48 Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- f) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.